

Hotspot

De begraafplaatsen van Gorssel en Almen

Begraafplaatsen hebben een sterke aantrekkingskracht op floristen. Niet verwonderlijk, want er groeien vaak soorten die elders in de omgeving zeldzaam zijn geworden. Begraafplaatsen bieden een inkijkje in de regionale flora van weleer. In deze zesde hotspot twee pareltjes onder de begraafplaatsen, die van Gorssel en Almen.

De begraafplaats in Almen, met Blauwe knoop op de voorgrond. Foto: Edwin Dijkhuis.

Aan de weg van Deventer naar Zutphen ligt de begraafplaats van Gorssel. Aan de oostzijde bevinden zich heideontginningen, naar het westen toe loopt het gebied af naar de IJssel. De begraafplaats ligt daarmee op de overgang van het Gelders (basenarm zand) naar het Fluviatiel district (basenrijke rivierafzettingen). De nabijheid van de IJssel weerspiegelt zich in de aanwezige plantengroei.

Op het oude, noordelijke deel van de begraafplaats zijn op voedselarmoede wijzende soorten als Muizenoor (*Hieracium pilosella*), Zandblauwtje (*Jasione montana*) en Grasklokje (*Campanula rotundifolia*) talrijk. Samen met heischrale soorten als Tandjesgras (*Danthonia decumbens*), Hondsviooltje (*Viola canina*) en Blauwe knoop (*Succisa pratensis*) vertegenwoordigen ze de zure (basenarme) component in de vegetatie. De begraafplaats herbergt ook planten met een voorkeur voor wat minder zure bodems als Knolboterbloem (*Ranun-*

culus bulbosus), Kleine bevernel (*Pimpinella saxifraga*), Geel Walstro (*Galium verum*) en Akkerhoornbloem (*Cerastium arvense*). Maar wat deze begraafplaats tot een echt pareltje maakt is de aanwezigheid van overwegend zeldzame, basenminnende stroomdalplanten als Voorjaarsganzerik (*Potentilla tabernaemontani*), Zacht vetkruid (*Sedum sexangulare*), Voorjaarszegge (*Carex caryophylla*) en Lathyruswikke (*Vicia lathyroides*). Deze zijn het best ontwikkeld langs de graven, daar waar basenrijke grond naar boven is gebracht. Bijzonder is hier ook het voorkomen van de kruising van Grote- en Kleine tijm (*Thymus × oblongifolius*). Grote tijm is een bewoner van neutrale tot basenrijke droge stroomdalgraslanden, Kleine tijm preferiert heiden. Alleen daar waar beide milieus aan elkaar grenzen, zoals op de begraafplaats in Gorssel, kan deze kruising ontstaan. Kruidenrijke heischrale vegetaties met een groot aandeel aan basenminnende soorten zijn inmiddels

zeer zeldzaam geworden; er resteren nog slechts enkele snippers.

De beste tijd voor een bezoek aan de begraafplaats in Gorssel is mei of begin september. Heb je in de nazomer tijd over, overweeg dan ook een bezoek aan de nabijgelegen begraafplaats aan de Kapelweg in Almen (op circa 7 km). Het aspect wordt hier bepaald door heischrale soorten, waarvan vooral de grote populatie Blauwe knoop in de bloeitijd indrukwekkend is. Ook Hondsviooltje is hier vrij talrijk en midden op de begraafplaats bevindt zich een postzegeltje heide met een kleine populatie Kruipbrem (*Genista pilosa*). De begraafplaats herbergt ook de laatste groeiplaats van Kleine tijm (*Thymus serpyllum*) in de Achterhoek.

Tekst: Edwin Dijkhuis

Met dank aan Eddy Weeda voor het gezamenlijke veldbezoek en aanvullende gegevens.